

حسابداری برای مدیران

فصل دوم

صورت‌های مالی و جریان‌های نقدی

سعید اسلامی بیدگلی CIIA
www.eslamibidgoli.com

صورت‌های مالی

1. ترازنامه (Balance sheet)؛
2. صورت سود و زیان (Income Statement)؛
3. گردش حساب سود (زیان) انباشته؛
4. صورت گردش وجوه نقد (Cash Flow Statement)؛
5. گزارش سود و زیان جامع.

ترازنامه (Balance Sheet)

- ترازنامه مانند یک عکس فوری است که از یک شرکت گرفته می‌شود.
- ترازنامه ابزاری مناسب برای سازماندهی و خلاصه کردن دارایی‌های یک شرکت و بدهی‌های آن و تفاوت بین این دو (حقوق صاحبان سهام)، در یک لحظه خاص از زمان است.
- ترازنامه بیانگر وضعیت مالی یک شرکت در یک مقطع زمانی معین است.
- دارایی‌های شرکت در سمت راست ترازنامه و بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام در سمت چپ آن نشان داده می‌شود.

ترازنامه

منابع (بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام)	مصارف (دارایی‌ها)
<p>۱. بدهی‌ها</p> <p><u>الف: بدهی جاری</u> (حساب‌ها و اسناد پرداختی، پیش‌دریافت‌ها)</p> <p><u>ب: بدهی‌های غیر جاری</u> (بدهی‌های بلندمدت و ذخیره خرید خدمت کارکنان)</p> <p>۲. حقوق صاحبان سهام:</p> <p>سرمایه، اندوخته‌های قانونی، سود (زیان) انباشته، صرف سهام</p>	<p>۱. دارایی جاری:</p> <p>وجوه نقد، سرمایه‌گذاری کوتاه مدت، حساب‌ها و اسناد دریافتی، موجودی کالا، سپرده‌ها و پیش‌پرداخت‌ها</p> <p>۲. دارایی ثابت یا دارایی‌های سرمایه‌ای:</p> <p>زمین، ساختمان، ماشین‌آلات، وسایط نقلیه</p> <p>۳. سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت:</p> <p>۴. سایر دارایی‌ها.</p>

ترازنامه

- اصل طلایی حسابداری (معادله ترازنامه):

$$\text{دارایی} = \text{ح ص} + \text{س} + \text{بدهی ها}$$

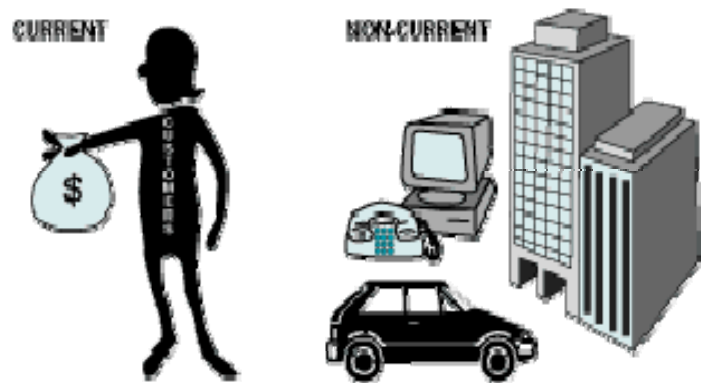
- کلیه دارایی‌ها بر اساس اصل بهای تمام شده ثبت و مستهلک می‌شوند. لذا ترازنامه ارزش واقعی دارایی‌ها را نشان نمی‌دهد.

ترازنامه

- ترکیب دارایی‌های هر شرکت، منعکس کننده زمینه فعالیت آن شرکت و همچنین تصمیمات مدیریت در مورد مقدار وجه نقد و موجودی کالایی است که باید نگهداری شود.
- ترکیب دارایی‌ها همچنین سیاست اعتباری شرکت، خرید دارایی‌های ثابت و ... را نشان می‌دهد.
- سمت چپ ترازنامه (فارسی) عمدتاً منعکس کننده تصمیمات مدیریت در مورد ساختار سرمایه و استفاده از بدهی کوتاه مدت است.

دارایی جاری (Current Assets)

- دارایی‌های جاری: دارایی‌هایی که بالاترین قدرت نقدشوندگی را دارند؛ یعنی می‌توان آن‌ها را در کمتر از یک سال به پول نقد تبدیل کرد:

- وجه نقد و بانک؛
- اوراق بهادار قابل معامله؛
- بدهکاران؛
- موجودی کالا؛
- سرمایه‌گذاری کوتاه مدت؛
- حساب‌ها و اسناد دریافتی؛
- سپرده‌ها و پیش‌پرداخت‌ها.

دارایی ثابت (Fixed Assets)

- وجوهی که در دارایی ثابت سرمایه‌گذاری می‌شوند در مدت بیش از یک سال بازگشت می‌شوند.
- در حقیقت دارایی‌های ثابت سرمایه‌گذاری‌های بلند مدتی هستند که به صورت مطالبات بلند مدت یا سایر اقلام ثابت درآمده‌اند.
- خالص دارایی ثابت از طریق محاسبه تفاوت بین بهای تمام شده دارایی ثابت و استهلاک انباشته مربوط به آنها به دست می‌آید.

ترازنامه

بدهی‌ها (Liabilities)

بدهی جاری در مدت کمتر از یک سال سررسید می‌شود:

- حساب‌های پرداختی؛
- وام‌های پرداختی؛
- اقساط جاری وام‌های بلندمدت؛
- سود سهام پرداختی.

بدهی‌های بلند مدت (Long-Term) در سال‌های بعد (دوره‌های مالی بعد) پرداخت می‌شوند.

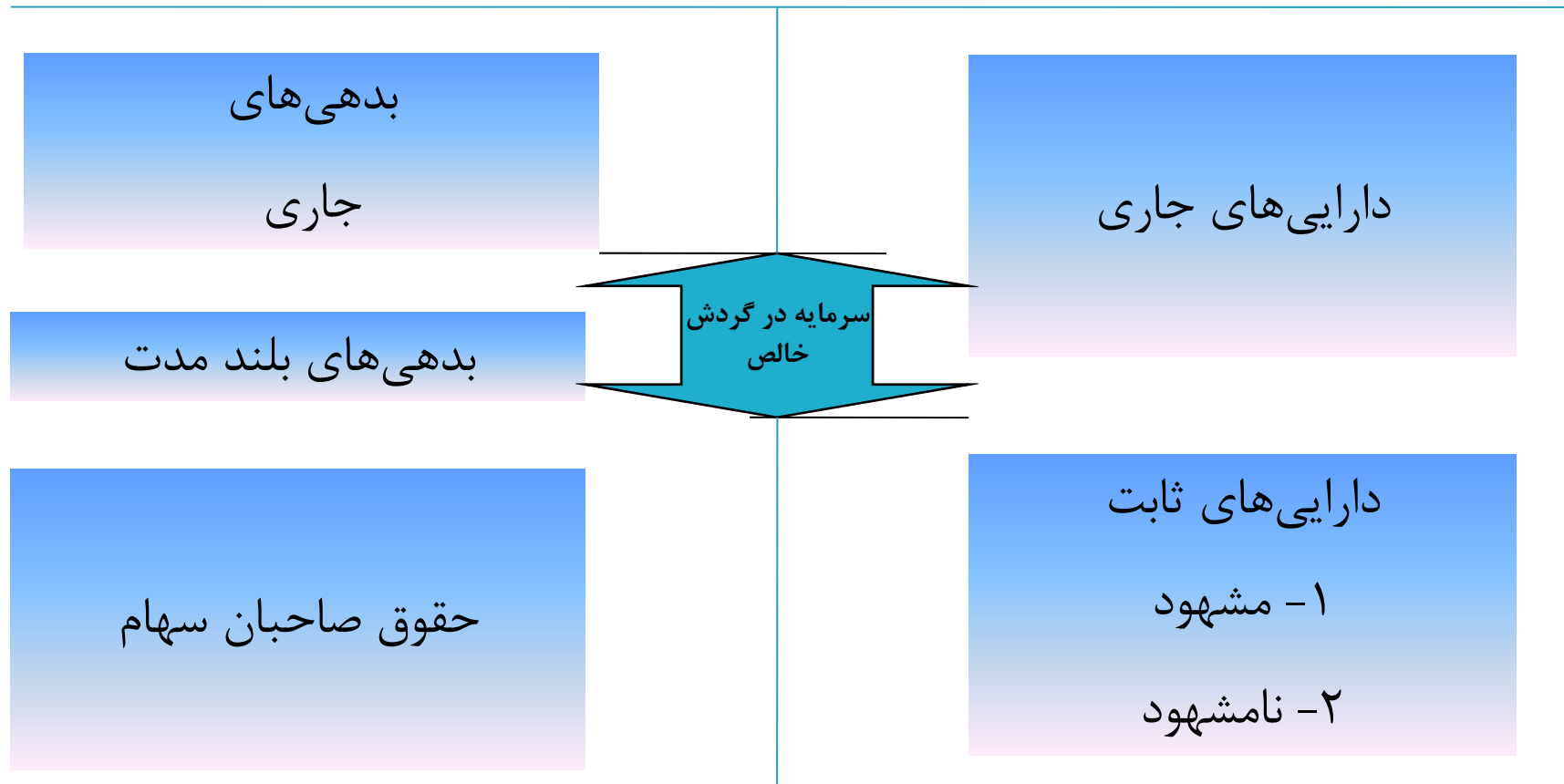
حقوق صاحبان سهام

- مقدار پول نقدی که سهامداران به منظور خرید سهام به طور مستقیم به شرکت پرداخت می‌کنند، سرمایه و مازاد بر سرمایه پرداخت شده را صرف سهام می‌نامند.
- سود انباشته مقدار سودی است که شرکت به دست آورده؛ اما آن را بین سهامداران تقسیم نکرده و دوباره سرمایه‌گذاری کرده است.

خالص سرمایه در گردش

مجموع ارزش شرکت برای سرمایه‌گذاران

مجموع ارزش دارایی‌ها

نقدشوندگی

- نقدشوندگی به میزان سرعت و سهولت تبدیل یک دارایی به وجه نقد اشاره دارد. مثلاً طلا یک دارایی نسبتاً نقد است ولی تجهیزات تولید کالاهای سفارشی، نقد نیست.
- در واقع نقدشوندگی دو بعد دارد:
  - سهولت تبدیل به نقد
  - کاهش قیمت با هدف فروش سریع‌تر دارایی
- معمولاً در ترازنامه دارایی‌ها بر حسب نقدشوندگی مرتب می‌شوند. یعنی دارایی‌هایی که بیشترین نقدشوندگی را دارند، در ابتدای سرفصل دارایی‌ها قرار می‌گیرند.

صورت حساب سود (زیان) (Income Statement)

- صورت حساب سود (زیان) بیانگر عملکرد مالی یک شرکت طی یک دوره مالی مشخص (که معمولاً یک سال است) می باشد.

فروش خالص

- ق ت ک ف

= سود ناخالص

- هزینه های توزیع و فروش

- هزینه های عمومی و اداری

+ (-) سایر درآمدها (هزینه های) عملیاتی

= سود عملیاتی (EBIT)

- هزینه های مالی

+ (-) خالص سایر درآمدها (هزینه های) غیر عملیاتی

= سود قبل از کسر مالیات (EBT)

- مالیات

= سود خالص (EAT)

ملاحظه

- در شرکتهای بازرگانی بهای تمام شده کالای فروش رفته به صورت زیر محاسبه می شود:

موجودی کالای انتهای دوره - موجودی کالای ابتدای دوره + خرید = ب ت ک ف

- نکته: هر چه موجودی انتهای دوره کمتر گزارش شود، سود ناخالص کمتر خواهد شد. پس در شرایط تورمی استفاده از FIFO سود را بیشتر و استفاده از LIFO سود را کمتر نشان می دهد.

صورت حساب سود (زیان)

- در بررسی صورت سود و زیان، باید سه مورد را در نظر داشته باشیم:

1. اصول عمومی پذیرفته شده حسابداری (GAAP)؛

2. اقلام نقدی در مقابل اقلام غیرنقدی؛

3. زمان و هزینه‌ها.

جریان نقدی (Cash Flow)

- منظور از جریان نقدی مابه التفاوت مقدار وجوه ورودی و خروجی شرکت است.
- می‌دانیم که ارزش دارایی‌های یک شرکت برابر است با مجموع ارزش بدهی‌ها به علاوه ارزش حقوق صاحبان سهام آن. به همین ترتیب جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها باید با مجموع جریان نقدی پرداختی به دارندگان قرضه (یا وام دهندگان) و جریان نقدی پرداختی به سهامداران برابر باشد.
- یعنی (معادله جریان نقدی):

= جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها

خالص جریان نقدی پرداختی به وام دهندگان + خالص جریان نقدی پرداختی به سهامداران

جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها

● جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها شامل سه جزء است:

– جریان نقدی عملیاتی (Operational Cash Flow): جریان نقدی است که با فعالیت‌های روزانه شرکت، یعنی تولید و فروش ایجاد می‌شود.

– مخارج سرمایه‌ای (Capital Spending): به خالص سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت (خرید دارایی‌های ثابت منهای فروش دارایی‌های ثابت) اشاره دارد.

– افزایش سرمایه در گردش خالص: به مبلغی که در سرمایه در گردش صرف می‌شود، افزایش سرمایه در گردش خالص گفته می‌شود.

جریان نقدی ناشی از به کارگیری دارایی‌ها

جریان نقدی عملیاتی

- برای محاسبه جریان نقدی عملیاتی، باید هزینه‌ها را از درآمدها کسر کنیم. هزینه استهلاک را کسر نمی‌کنیم، چون استهلاک جریان نقدی خروجی نیست. هزینه بهره را نیز کسر نمی‌کنیم چون جزء هزینه‌های تامین مالی است. اما مالیات از درآمدها کسر می‌شود چون یک هزینه نقدی است.
- در حسابداری جریان نقدی عملیاتی معمولاً به صورت سود خالص به علاوه استهلاک تعریف می‌شود؛ اما در این جا:

EBIT

+ استهلاک

- مالیات

= جریان نقدی عملیاتی

- سوال: تعریف حسابداری و مالی جریان نقدی عملیاتی در چه صورت با هم یکی می‌شوند؟

جریان نقدی ناشی از به کارگیری دارایی‌ها

مخارج سرمایه‌ای

● مثال: فرض کنید در پایان سال ۲۰۰۸، خالص دارایی‌های ثابت شرکتی برابر ۱۶۴۴ میلیون دلار بوده است. طی سال ۲۰۰۹، مبلغ ۶۵ میلیون دلار به عنوان هزینه استهلاک از دارایی‌های ثابت کسر شده است. یعنی اگر شرکت در طول سال ۲۰۰۹ هیچ دارایی ثابتی نخریده باشد، دارایی‌های ثابت آن در پایان سال ۲۰۰۹ برابر است با ۱۵۷۹ دلار (۶۵-۱۶۴۴)

در ترازنامه سال ۲۰۰۹، دارایی‌های ثابت این شرکت ۱۷۰۹ میلیون دلار است. شرکت در طی سال ۲۰۰۹ چقدر در دارایی‌های ثابت سرمایه‌گذاری کرده است؟

جریان نقدی ناشی از به کارگیری دارایی‌ها

مخارج سرمایه‌ای

۱۷۰۹	دارایی‌های ثابت در پایان دوره
۱۶۴۴	- دارایی‌های ثابت در ابتدای دوره
۶۵	+ استهلاک
۱۳۰	= خالص سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت

جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها

افزایش سرمایه در گردش خالص

- هر شرکت علاوه بر سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت، در دارایی‌های جاری هم سرمایه‌گذاری می‌کند.
- معمولاً همگام با تغییر دارایی‌های جاری، بدهی‌های جاری نیز تغییر می‌کند و با تغییر توام یا مجزای این دو فاکتور، میزان سرمایه در گردش خالص هم تغییر می‌کند.
- ساده‌ترین راه برای تعیین میزان تغییر در سرمایه در گردش خالص، این است که تفاوت سرمایه در گردش ابتدا و انتهای دوره را محاسبه کنیم.

سرمایه در گردش خالص پایان دوره

– سرمایه در گردش خالص ابتدای دوره

= افزایش سرمایه در گردش خالص

جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها

جریان نقدی عملیاتی

- خالص مخارج سرمایه‌ای

- افزایش سرمایه در گردش خالص

- جریان نقدی ناشی از به‌کارگیری دارایی‌ها

جریان نقدی آزاد

- گاهی اوقات جریان نقدی ناشی از دارایی‌ها با عنوان دیگری شناخته می‌شود: جریان نقدی آزاد.
- این نام دلالت بر این دارد که شرکت در مورد توزیع وجه نقد بین وام‌دهندگان و سهامداران آزاد است، چون شرکت برای تامین دارایی ثابت و سرمایه در گردش مورد نیاز خود نیازی به این وجه ندارد.

جریان نقدی پرداختی به وام دهندگان و سهام داران

- جریان نقدی پرداختی به وام دهندگان برابر است با:
بهره پرداختی منهای خالص وام جدید
- جریان نقدی پرداختی به سهام داران برابر است با:
سود تقسیمی منهای سهام جدید منتشره

صورت جریان نقدی (Cash Flow Statement)

1. جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی؛
2. بازده سرمایه‌گذاری‌ها و درآمد حاصل از سود سهام؛
3. مالیات بر درآمد پرداختی؛
4. جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری؛
5. جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های تامین مالی.

صورت جریان نقدی

(Cash Flow Statement)

- هدف از تهیه صورت جریان نقدی نشان دادن تاثیر فعالیتهای مختلف شرکت در حساب نقدی (یا نقدینگی) شرکت است:
  - فعالیتهای عملیاتی؛
  - فعالیتهای سرمایه گذاری؛
  - فعالیتهای تامین مالی.
- برای تحلیل وضع مالی یک شرکت، نسبتهای مالی و جریانهای نقدی مورد تحلیل قرار می گیرند.

صورت جریان نقدی

(Cash Flow Statement)

- فعالیت های عملیاتی

+ سود خالص

+ استهلاک

+ هر کاهش در دارایی های جاری (به جز وجه نقد)

+ افزایش در حساب های پرداختنی

- هر افزایش در دارایی های جاری (به جز وجه نقد)

- کاهش در حساب های پرداختنی

- فعالیت های سرمایه گذاری

+ دارایی ثابت در پایان دوره

- دارایی ثابت در ابتدای دوره

+ استهلاک

صورت جریان نقدی (ادامه)

(Cash Flow Statement)

- فعالیت های تامین مالی
  - کاهش اسناد پرداختی
  - + افزایش اسناد پرداختی
  - کاهش بدهی های بلندمدت
  - + افزایش بدهی های بلندمدت
  - + افزایش سهام عادی
  - سود تقسیمی
- باید توجه داشته باشیم که خالص تغییر در وجه نقد در اثر فعالیت های سرمایه گذاری از جریان نقدی کسر می شود.

صورت‌های مالی استاندارد شده

- در مقایسه صورت‌های مالی شرکت‌ها با هم احتمالا با مشکل مواجه خواهیم شد. مقایسه مستقیم صورت‌های مالی دو شرکت به دلیل اندازه‌های متفاوت آن‌ها تقریبا غیرممکن است.
- شرایط هر شرکت منحصر به فرد است.
- شرکت‌های بزرگ معمولا در دو یا سه یا بیش از سه زمینه فعالیت می‌کنند و این موضوع مقایسه را مشکل می‌سازد.
- بنابراین برای مقایسه شرکت‌ها از صورت‌های مالی استاندارد شده استفاده می‌کنیم:
  - صورت‌های مالی هم مقیاس (مقیاس مشترک)
  - صورت‌های مالی مبتنی بر سال پایه

تجزیه و تحلیل نسبت‌ها

- یکی از راه‌های برطرف کردن مشکلات موجود در مقایسه دو شرکتی که اندازه متفاوت دارند، مقایسه نسبت‌های مالی (Financial Ratios) آنهاست.
- این نسبت‌ها امکان مقایسه و بررسی روابط بین اجزای مختلف صورت‌های مالی را فراهم می‌آورد.
- استفاده از این نسبت‌ها مشکل اندازه شرکت را برطرف می‌کند، چون اثر اندازه شرکت عملاً حذف می‌شود.

گروه بندی نسبت‌های مالی

نسبت‌های سنجش توان مالی کوتاه مدت یا نسبت‌های نقدینگی: قدرت شرکت را در پرداخت بدهی‌های جاری تعیین می‌کند.

نسبت‌های سنجش توان مالی بلندمدت یا نسبت‌های اهرمی (بدهی): ساختار سرمایه و میزان منابع در دسترس شرکت را که از طریق وام حاصل شده است نشان می‌دهد.

نسبت‌های سنجش مدیریت دارایی‌ها یا نسبت‌های فعالیت (کارایی): درجه کارایی شرکت را در استفاده از منابع در دسترس نشان می‌دهد.

نسبت‌های سودآوری: نشان‌دهنده توانایی شرکت در به‌دست آوردن سود است.

نسبت‌های ارزش بازار: نشان‌دهنده نگرش سهامداران در مورد آینده و گذشته شرکت است که در قیمت سهم منعکس شده است.

۱. نسبت‌های نقدینگی

$$\text{نسبت جاری} = \frac{\text{دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}} \quad (۱-۱)$$

$$\text{نسبت آنی} = \frac{\text{موجودی کالا، پیش‌پرداخت‌ها و سفارشات} - \text{دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}} \quad (۱-۲)$$

هرقدر نسبت جاری بزرگتر باشد، شرکت در پرداخت بدهی‌های جاری با مشکلات کمتری مواجه است. نسبت جاری در حد ۲ یا بیشتر مطلوب است.

سوال: آیا خوب است این نسبت خیلی بالا مثلا ۵ باشد؟

برای پرداخت بدهی‌های جاری از طریق دارایی‌های آنی، نسبت آنی باید حدودا یک باشد. این عدد مرز بین نقدینگی کافی و ناکافی را نشان می‌دهد.

۲. نسبت‌های فعالیت (کارایی)

$$\text{نسبت گردش موجودی کالا} = \frac{\text{قیمت تمام شده کالای فروش رفته}}{\text{متوسط موجودی کالا}} \quad (۲-۱)$$

$$\text{گردش کل دارایی‌ها} = \frac{\text{خالص فروش}}{\text{کل دارایی‌ها}} \quad (۲-۲)$$

$$\text{نسبت متوسط دوره وصول طلب} = \frac{\text{حساب‌های دریافتنی}}{\text{متوسط فروش روزانه}} \quad (۲-۳)$$

$$\text{گردش حساب‌های دریافتنی} = \frac{\text{فروش}}{\text{حساب‌های دریافتنی}} \quad (۲-۴)$$

۲. نسبت‌های فعالیت (کارایی)

- نسبت گردش بالای موجودی همیشه هم خوب نیست و شاید نشانه کمبود موجودی و از دست دادن مشتریان باشد.
- نسبت گردش دارایی‌ها سطح فروش شرکت را با توجه به ظرفیت تولید آن نشان می‌دهد. کاهش این نسبت معمولاً نشان دهنده کاهش حجم فعالیت است.
- از طریق متوسط دوره وصول مطالبات رابطه بین فروش‌های نسبی و مطالبات کوتاه مدت تعیین می‌شود.
  - اگر شرکت فروش را به تفکیک نسبی و نقد ارائه نکرده بود معمولاً کل فروش را نسبی فرض می‌کنند.
  - ممکن است فروش فصلی تحلیل این نسبت را دچار مشکل کند.
  - تغییر خط مشی فروش نیز این نسبت را تغییر خواهد داد.

۳. نسبت‌های اهرمی

$$\text{نسبت بدهی} = \frac{\text{مجموع بدهی‌ها}}{\text{مجموع دارایی‌ها}} \quad (۳-۱)$$

$$\text{نسبت بدهی‌های بلندمدت به حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{بدهی‌های بلندمدت}}{\text{ح ص س}} \quad (۳-۲)$$

$$\text{توان پرداخت بهره} = \frac{\text{سود قبل از بهره و مالیات}}{\text{هزینه بهره}} \quad (۳-۳)$$

$$\text{نسبت پوشش نقدی بهره} = \frac{\text{استهلاک} + \text{EBIT}}{\text{بهره هزینه}} \quad (۳-۴)$$

۴. نسبت‌های سودآوری

$$EPS = \frac{\text{سود پس از کسر مالیات}}{\text{تعداد سهام منتشره عادی}} \quad (۴-۱)$$

$$\text{ROI} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{مجموع دارایی‌ها}} \quad (۴-۲)$$

$$\text{ROE} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{ح ص س}} \quad (۴-۳)$$

۴. نسبت‌های سودآوری

$$\text{نسبت سود تقسیمی هر سهم (DPS)} = \frac{\text{سود نقدی پرداختی}}{\text{تعداد سهام عادی منتشره}} \quad (۴-۴)$$

$$\text{نسبت سود پرداختی} = \frac{DPS}{EPS} \quad (۴-۵)$$

۵- نسبت‌های بازار

$$\text{نسبت قیمت به درآمد } (P/E) = \frac{\text{آخرین قیمت سهم}}{\text{درآمد متعلق به هر سهم } (EPS)} \quad (۴-۱)$$

نسبت در آمد به قیمت : این نسبت عکس نسبت بالا می‌باشد و بازده نقدی یک سهم را محاسبه می‌کند.

$$\text{نسبت درآمد به قیمت } (E/P) = \frac{EPS}{\text{آخرین قیمت هر سهم}} \quad (۴-۲)$$

$$\text{نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری هر سهم} = \frac{\text{ارزش بازار هر سهم}}{\text{ارزش دفتری هر سهم}} \quad (۴-۳)$$

نسبت دوپونت

$$\text{نسبت بازده حقوق صاحبان سهام (ROE)} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{ح ص س}}$$

$$ROE = \frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش}} \times \frac{\text{فروش}}{\text{دارایی ها}} \times \frac{\text{دارایی ها}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

$$ROE = \text{حاشیه سود} \times \text{گردش دارایی ها} \times \frac{\text{دارایی ها}}{\text{ح ص س}}$$

نسبت دوپونت

- از طریق تجزیه و تحلیل نسبت دوپونت بازده حقوق صاحبان سهام به سه بخش تقسیم می‌شود:
  1. کارآیی عملیاتی؛
  2. کارآیی استفاده از دارایی‌ها؛
  3. اهرم مالی.

$$ROE = \text{حاشیه سود} \times \text{گردش} \times \text{equity multiplier}$$

$$ROE = ROI \times \text{equity multiplier}$$

نسبت دوپونت

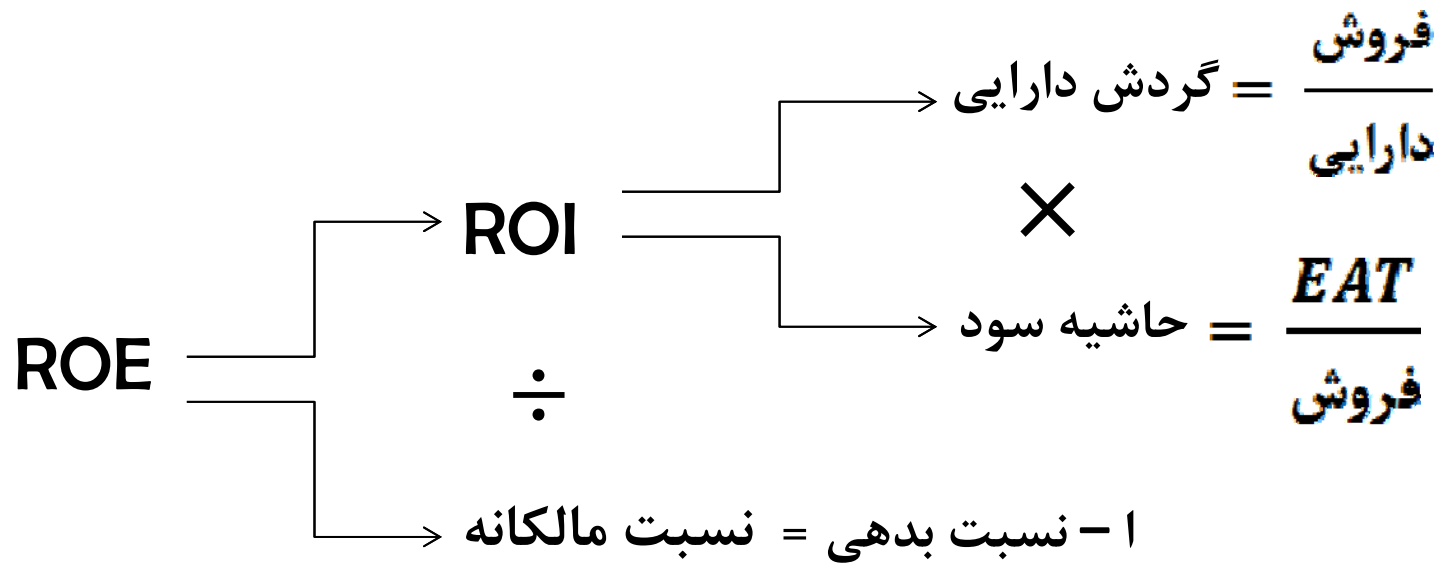
$$equity\ multiplier = \frac{\text{دارایی}}{\text{ح ص س}} \longrightarrow equity\ multiplier = \frac{\text{دارایی}}{\text{بدهی} - \text{دارایی}}$$

$$\longrightarrow ROE = ROI \times \frac{\text{دارایی}}{\text{بدهی} - \text{دارایی}} = \frac{ROI}{\frac{\text{بدهی} - \text{دارایی}}{\text{دارایی}}}$$

$$= \frac{ROI}{1 - \text{نسبت بدهی}} = \frac{ROI}{\text{نسبت مالکانه}}$$

نسبت دوپونت

بنابراین:

نسبت دوپونت

- از دو طریق می توان بازده حصص را افزایش داد:
  1. افزایش بازده دارایی؛
  2. افزایش نسبت بدهی (به شرطی که نرخ بازده دارایی بیش از نرخ بدهی باشد).

- برای افزایش بازده دارایی نیز دو راه وجود دارد:
  1. افزایش حاشیه سود؛
  2. افزایش گردش دارایی.

تغییر در نسبت‌های مالی

چند نکته:

1. تجزیه و تحلیل نسبت‌ها به خودی خود و به عنوان یک عدد معنای خاصی ندارد.
2. نسبت‌ها در مقایسه است که معنا پیدا می‌کند:
  1. مقایسه با گذشته شرکت؛
  2. مقایسه با متوسط صنعت؛
  3. مقایسه با بهترین عملکرد در صنعت (Best Practice).
3. علت تغییر نسبت اهمیت بسیار زیادی دارد و صرف تغییر یک نسبت نمی‌تواند خوب یا بد تلقی شود.

تغییر در نسبت‌های مالی

عملیات در حوزه دارایی جاری و ثابت

- با فروش دارایی ثابت دارایی جاری افزایش یافته، نسبت جاری افزایش می‌یابد. اگر با سود فروخته شود (بیش از ارزش دفتری) کل دارایی افزایش می‌یابد و نسبت بدهی کاهش و سودآوری افزایش خواهد یافت. اگر با زیان فروخته شود برعکس.

- خرید دارایی ثابت:

– اگر نقد باشد دارایی جاری کاهش، نسبت جاری کاهش، سرمایه در گردش کاهش یافته و سود و نسبت بدهی تغییری نمی‌کند.

– اگر نسبه باشد بدهی جاری افزایش یافته و نسبت جاری و سرمایه در گردش کاهش می‌یابد.

تغییر در نسبت‌های مالی

عملیات در حوزه دارایی جاری بدهی جاری

- پرداخت بدهی جاری هم دارایی جاری و هم بدهی جاری را کاهش می‌دهد و تحلیل نسبت جاری به مقدار کسر مربوط می‌شود و چون معمولاً بیشتر از یک است، کسر افزایش مقدار خواهد داشت.

محدودیت نسبت‌های مالی

1. نسبت‌های مالی در یک تاریخ مشخص محاسبه می‌شوند و روند آینده را نمی‌بینند.
2. نسبت‌های مالی مانند صورت‌های مالی بر اساس اطلاعات گذشته (تاریخی) تهیه می‌شوند.
3. شرکت‌ها می‌توانند با تغییر در رویه‌های حسابداری در این نسبت‌ها دست ببرند.
4. خود نسبت فقط یک معیار کمی است و ویژگی‌های کیفی را دربر نمی‌گیرد.

چند مساله

۱. نرخ بازده دارایی شرکتی ۱۵٪ و نسبت کل بدهی به کل دارایی آن ۲۵٪ می باشد. مطلوبست نرخ بازده حصص؟
۲. در صورتی که دارایی جاری موسسه آلفا ۱۰۰۰ ریال، موجودی کالا ۲۰۰ ریال و بدهی های جاری آن ۴۰۰ ریال باشد، نسبت آنی را محاسبه کنید.
۳. سود خالص شرکت نور ۲۰۰۰ میلیون ریال و فروش آن ۱۰۰۰۰ میلیون ریال و مجموع دارایی های آن ۸۰۰۰ میلیون ریال است. ROI چند است؟
۴. در صورتی که نسبت بدهی افزایش یابد و نرخ بازده سرمایه گذاری وجوه حاصل از وام بیش از هزینه آن باشد، وضعیت سودآوری شرکت چگونه خواهد بود؟

چند مساله

۵. ROE و ROA یک شرکت با متوسط صنعت مقایسه شده است. وضعیت شرکت در مقایسه با متوسط صنعت چگونه است؟

	A شرکت	متوسط صنعت
ROA	6.20%	6%
ROE	16.50%	8.50%

بازده مجموع سرمایه‌گذاری‌های شرکت مطلوب است و بازده حقوق صاحبان سهام نیز مطلوبست. احتمالاً شرکت از بدهی بالایی استفاده کرده است.

چند مساله

۶. فروش شرکتی ۱۰۰۰ میلیون ریال، کل دارایی‌های شرکت، ۱۶۰۰ میلیون ریال، بدهی‌ها، ۸۰۰ میلیون ریال، سود قبل از بهره و مالیات، ۱۲۰ میلیون ریال و هزینه بهره شرکت ۴۰ میلیون ریال است. نرخ مالیات را هم ۳۰٪ فرض کنید:

- نسبت گردش دارایی‌های شرکت؟
- نسبت پوشش هزینه بهره؟
- نسبت بازده ح‌ص‌س؟

www.eslamibidgoli.com